

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.044/2024/6.

Felperes: felperes1

(cím1)

Felperesi képviselő: Dr. Nyitrai Károly Ügyvédi Iroda

(cím2;

ügyintéző: dr. Nyitrai Károly ügyvéd)

Alperes: alperes1

(cím3)

Alperesi képviselő: Dr. Molnár György ügyvéd

(cím5)

A per tárgya: rendkívüli lemondás, rendkívüli munkavégzés
jogellenességének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Veszprémi Törvényszék, 28.M.70.091/2023/14.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 15.

Í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 192.148 (százkilencvenkettőezer-száznegyvennyolc) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a 484.109 (négy száznyolcvannégyezer-százkilenc) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállás szerint a felperes 2014. július 1-jétől állt közalkalmazotti jogviszonyban, 2017. augusztus 1-étől az alperes fenntartásában működő oktatási intézmény²-ben tanári munkakörben. A felperes garantált illetménye 2020. július 1. napjától havi bruttó 294.350 forint, 2022. január 1. napjától 304.500 forint, 2023. január 1. napjától havi bruttó 334.950 forint volt. A felperes távolléti díjának összege havi bruttó 442.134 forint volt.

[2] A felperes 2023. augusztus 25. napján írásbeli felszólítást küldött az alperesnek, és kérte az elmaradt illetménypótlék megfizetését 2020. szeptember 1-jétől 2023. június 15-éig terjedő időszakra azzal, hogy a munkaidőbeosztásától eltérő munkavégzés, mint rendkívüli munkavégzés miatt az elmaradt illetményt és illetménypótlékot, valamint a pedagógiai programban is meghatározott iskolán kívüli program keretében és kirándulásokon ellátott ügyelet és rendkívüli munkavégzés vonatkozásában átalánydíjat fizesse meg. Felhívta az alperest, hogy határidőben tegyen eleget a fizetési kötelezettségének. Az alperes 2023. szeptember 5. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy az igényét kivizsgálja. A felperes pontosított kérelmét és ismételt felszólítását 2023. szeptember 22. napján küldte meg az alperesnek, melyhez tételes kimutatást csatolt. Az alperes 2023. szeptember 22-én kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a 2021/2022-es tanév vonatkozásában 9 eseti helyettesítés tekintetében kifizeti a rendkívüli munkavégzésért járó illetménypótlékot, és a 2023. szeptember havi kifizetés során megfizetett a felperes részére a 2023. június 2-án a név1 Program keretében elvégzett iskolán kívüli munkavégzésért járó 2 óra ügyeleti díjat is. Az alperes ezt meghaladóan az ismételt póthatáridőt biztosító felszólító levélben megjelölt igények kifizetéséről nem intézkedett, azok jogalapját változatlanul vitatta.

[3] A felperes 2023. szeptember 29. napján kelt rendkívüli lemondásában közalkalmazotti jogviszonyát megszüntette arra hivatkozással, hogy az alperes közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét több alkalommal szándékosan, de legalább súlyosan gondatlanul megszegte, továbbá azzal a magatartásával, hogy felhívás ellenére nem fizette meg a felperes részére az illetményt olyan magatartást tanúsított, amely megalapozza a bizalomvesztést a munkáltató vonatkozásában. Az alperes a jogviszony megszüntetéséhez kapcsolódó iratokat, így a szabadságelszámoló lapot is megküldte, a felperes rendkívüli lemondására alapított igényét nem ismerte el, a jogorvoslatra vonatkozóan tájékoztatást adott.

[4] A felperes 2023. október 11-én jogi képviselő útján nyújtotta be kereseti kérelmét és módosított keresetében kötelezni kérte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére a 2020/2021-es tanév vonatkozásában a 96 órán belüli munkaidő-beosztás keretében elrendelt helyettesítésekre 18 óra rendkívüli munkavégzésért 15.225 forint elmaradt illetménypótlékot, és 2021. január 21-től a kifizetés napjáig törvényes mértékű késedelmi kamatát, a 2021/2022-es tanév vonatkozásában 20 óra rendkívüli munkavégzésért járó illetménypótlékot 17.150 forint összegben, és ezen összeg 2022. január 21-től számított késedelmi kamatát, 2022/2023-as tanév vonatkozásában 24 óra rendkívüli munkavégzésért járó illetménypótlékot, 22.138 forint összegben és 2023. január 23-tól számított késedelmi kamatát. A színházlátogatás 2023. január 26. napján történt, mely iskolán kívüli program 16:00 órától 17:00 óráig tartott, erre tekintettel 2.110 forint és ez után 2023. február 10-től késedelmi kamat megfizetését kérte. Osztályfőnökként részt vett a pedagógia program 101. és 109. oldalán és az SZMSZ 32., 54. oldalán (F/18.) rögzített országli nyelvi táborban 2022. május 22-27. között, a teljesített ügyeletre tekintettel összesen 279.856 forint és ezen összeg után 2022. június 10-től a kifizetés napjáig a mindenkori törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint 2023. május 25-26. között az éves munkatervben és a Pedagógiai program 6. oldalán rögzített osztálykiránduláson teljesített ügyeletre tekintettel 74.191 forint és ezen összeg után 2023. június 10-től a kifizetés napjáig a mindenkori törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetését kérte.

[5] Az iskolán kívüli program és a kirándulás tekintetében a felperes másodlagos kereseti kérelme szerint az Mt. 144. § (1) és (3) bekezdése alapján az országli tanulmányi kirándulás miatt összesen 377.987 forint és 2022. június 10-től a kifizetés napjáig a mindenkori törvényes mértékű késedelmi kamat, az osztálykirándulás miatt összesen 105.308 forint és 2023. június 10-től a kifizetés napjáig a mindenkori törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[6] A felmentési időre járó távolléti díj címén 2.210.670 forint, és 6 havi távolléti díjnak megfelelő végkielégítés címén 2.652.804 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest, valamint áfával növelten 334.908 forint költségre is igényt tartott. A felperes kereseti kérelmének jogalapjaként a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi XCX. tv. (a továbbiakban: Nktv.) 62. § (4), (5), (6) bekezdését, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. (a továbbiakban: Mt.) 97. § (5) bekezdését, 107. § a) pontját, 143. § (1), (2) bekezdését, valamint a 326/2013. (VIII. 30.) Kormány rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 17. §-át, 33.§-át, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 29. § (3) bekezdését, a 33. § (1), (2) bekezdését, 37. §-át jelölte meg

[7] A felperes előadta, hogy a megelőző 3 tanév vonatkozásában az alperes 96 órán belül helyettesítéseket rendelt el, amelyekre vonatkozóan az 50 %-os bérpótlékot nem fizette meg. Az irányadó bírói gyakorlat vonatkozásában hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.204/2022/11. számú és 1.Mf.31.248/2022/7. számú ítéletre, a Kúria Mfv.X.30.002/2017/6., Mfv.X.105/2016/1. számú precedensképes határozatára, valamint az Mfv.I.10.702/2013., Mfv.I.10.679/2011. és Mfv.I.10.529/2013. számú határozatokra is.

[8] A felperes előadta, hogy a KRÉTA munkaidő-nyilvántartás helyettesítési napló és a KRÉTA elektronikus rendszerben elrendelő e-mailek által igazolt módon a 2020/2021. tanévben 18 alkalommal történt helyettesítés elrendelése 96 órán belül, a 2021/2022. tanévben 20 alkalommal, a 2022/2023. tanévben 24 alkalommal teljesített 96 órán belül

elrendelt helyettesítést, melyek vonatkozásában az alperes az Mt. 143. § (1) és (2) bekezdése alapján illetménypótlékot nem fizetett meg részére felszólítás ellenére sem.

[9] A felperes a kirándulás és iskolán kívüli program vonatkozásában kifejtette, hogy az ügyeleti díjat a Korm. r. 33. §-ának figyelembevételével állapította meg akként, hogy a kirándulás idején az ügyeleti idő 22 órától másnap 6 óráig tartó időszak, a ténylegesen munkavégzéssel töltött idő a 6 órától 22 óráig tartó időszak teljes időtartamát be kell számítani a rendkívüli munkavégzés időtartamába. A Korm. r. 33. § (5) bekezdés alapján a nem mérhető időtartamú munkavégzéssel járó ügyelet tartamára az óradíj 60%-a, pihenőnapon, valamint munkaszüneti napon az óradíj 150%-a, míg a mérhető időtartamú munkavégzéssel járó ügyelet tartamára az óradíj 50%-a jár. Előadta, hogy az iskolán kívüli programon, kiránduláson való részvételt az alperes rendelte el. A kirándulások és az iskolán kívüli programok teljes tartamára a Korm. r. 33. § (3)-(8) bekezdése alapján az ügyelet és a rendkívüli munkavégzés időtartamára is kiterjedő átalánydíjazás jár felperes részére, mely többletdíjazás nem került kifizetésre. Ennek körében másodlagosan kérte, amennyiben a kirándulás és iskolán kívüli program vonatkozásában előterjesztett elsődleges kereseti kérelemmel a bíróság nem ért egyet, az alperest az Mt. 144. § (1) és (3) bekezdéseire figyelemmel kötelezze. A felperes 22 óra és 6 óra között ügyeletet teljesített a kirándulásokon, melyre az Mt. 144. § (1) bekezdés alapján 40%-os bérpótlék jár. Az ezen kívüli időtartamok alatt a munkavégzés időtartama nem mérhető, így az Mt. 144. § (3) bekezdés alapján felpereseknek 50%-os bérpótlék jár, míg a napi 8 óra rendes munkaidőt meghaladó időtartamban – tekintettel arra, hogy az rendkívüli munkaidőnek minősül – az időarányos illetmény és 50%-os illetménypótlék is megilleti felperest. A felperes csatolta a keresetlevélhez az alperes pedagógiai programját (F/17. alatt), igazolta, hogy a tanulmányi kirándulás a köznevelési intézmény éves eseménynaptárában, mint éves munkatervben is megtalálható (F/19.), továbbá csatolta a 2022/2023-as tanév eseménynaptárját is (F/20. alatt).

[10] A felperes álláspontja szerint az alperes azzal a magatartásával, hogy a felszólító levélben megjelölt határidőig fizetési kötelezettségének és a jogvita rendezése érdekében az együttműködési kötelezettségének nem tett eleget, megsértette az Mt. 6. § (2) bekezdésében rögzített jóhiszeműség és tisztesség követelményét. Az alperes magatartása megalapozta a bizalomvesztést, megvalósította a felperes rendkívüli lemondását megalapozó, a Kjt. 29. § (1) b) pontja szerinti tényállást, mivel az alperes olyan magatartást tanúsított, amely a jogviszony fenntartását lehetetlenné tette. A felperes arra hivatkozott, hogy az alperes súlyosan megsértette az általa hivatkozott jogszabályhelyeket, a rendkívüli munkavégzésért járó illetménypótlékot felszólítás ellenére nem fizette meg, a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy legalábbis súlyosan gondatlanul jelentős mértékben megszegte. Ebben a körben hivatkozott a Kúria Mfv.X.10.279/2019/6., Mfv.I.10.105/2016/5., valamint Mfv.VIII.10.119/2022/5. számú ítéletére.

[11] A felperes által közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött idő alapján a Kjt. 29. § (3) bekezdés szerint a rendkívüli lemondás esetén az alperes a Kjt. 33. § (1) és (2) bekezdés f) pont alapján 60 nap, továbbá 3 hónap felmentési idője járó távolléti díjat, valamint a Kjt. 37. § (4) bekezdés és (8) bekezdés alapján a 3 havi végkielégítés kétszeresét, 6 havi végkielégítést köteles felperesnek megfizetni.

[12] Az alperes írásbeli ellenkérelmet, és viszontkereseti kérelmet terjesztett elő, melyben a felperes keresetének elutasítását, és perköltségben marasztalását kérte, valamint a

jogellenes rendkívüli lemondásra tekintettel a felperesre irányadó távolléti díj számításával 884.268 forint megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

[13] Az alperes nem vitatta, hogy a felperes a keresetlevelében kimunkált táblázat szerint a 2020/2021-es tanévben, a 2021/2022-es tanévben és a 2022/2023-as tanévben megjelölt helyettesítéseket az ott feltüntetett időpontban és időtartamban ellátta. Eseti helyettesítés alapján többletdíjazás a Korm. r. 17. § (5) pontja szerinti időtartamok túllépése esetén járhat. Az eseti helyettesítések sajátosságaira tekintettel a felperes által hivatkozott órákra az Mt. 97. § (5) bekezdése, az Mt. 107. § a) pontja és az Mt. 143. §-a szerinti szabályok nem alkalmazhatóak.

[14] Az alperes az írásbeli ellenkérelmében a felperes átalánydíjazása körében előterjesztett kereseti kérelmével kapcsolatosan előadta, hogy a 2023. január 26-i színházlátogatás, a 2022. május 22-27. közötti országos nyelvi tábor, a 2023. május 25-26-i osztálykirándulás a oktatási intézmény2 rövidítve Pedagógiai Program (F/17) 2.1.1., 2.4.4., 2.5 pontja és 78. oldalának tartalma szerint a felperesnek nem munkaköri kötelezettsége részt venni. Ezekre való részvételre a oktatási intézmény2 rövidítve intézményvezetője a felperest nem utasíthatta. A színházlátogatás a Pedagógiai Program 2.4.4. pontja alapján egy olyan szabadidős tevékenység, amely a tanulók számára önkéntes, nem kötelezettség, hanem lehetőség, a felmerülő költségeket pedig a szülőknek kell fedezniük. A színházlátogatást a felperes szervezte, a munkáltatónak nem jelezte, hogy külön díjazás ellenében kíván ezen részt venni, a munkáltató részéről a színházlátogatáson való részvétel elrendelése nem történt meg, rendkívüli munkavégzés nem történt.

[15] A nyelvi tábor tekintetében az alperes álláspontja az, hogy az a Pedagógiai Program 2.4.4. pontja alapján egy olyan szabadidős tevékenység, amely a tanulók számára önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A nyelvi táborra a felperes önként jelentkezett, a munkáltatónak nem jelezte, hogy külön díjazás ellenében kíván ezen részt venni, a munkáltató részéről a részvétel elrendelése nem történt meg, rendkívüli munkavégzés nem történt.

[16] Az osztálykirándulásra az iskolai munkaterv egy tanítási napot, 2023. május 26. napját jelölte ki. A kirándulás szervezése nem a munkáltató feladata, annak időtartamát és úti célját az iskola nem szabja meg, arról a felperes a szülőkkel egyetértésben döntött. Az alperes nem utasította a felperest arra, hogy több napos kirándulást szervezzon, a felperes nem kért, és az alperes nem is ígért többletjuttatást erre tekintettel. Az alperes megjegyezte, hogy az Nktv. 61. § (6) bekezdés szerint a többletdíjazással járó munkavégzés, ügyelet elrendelése bérigazgatóságot érintő döntés is egyben, amely az alperes képviselőjének, a tankerületi igazgatónak a hatáskörébe tartozik, aki nem hagyott jóvá többletdíjazást érintő programot.

[17] A tanulmányi kirándulással és az osztálykirándulással kapcsolatos másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában alperes álláspontja az, hogy a munkáltató nem kötelezte a felperest rendelkezésre állásra, a felperes munkáltatói utasítás hiányában nem végzett ügyeletet, ezért az Mt. 144. § (1) bekezdés alapján 40%-os, illetve 50%-os bérpótlék, időarányos illetmény és 50%-os illetménypótlék sem illeti meg.

[18] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes a pedagógusok új jogállásáról szóló törvényjavaslat beterjesztésekor már utalt arra, hogy a törvényjavaslat elfogadása esetén nem fogja fenntartani a jogviszonyát. A felperes 2023. nyara előtt nem hivatkozott arra, hogy többletmunkát végzett, amelyért nem kapott díjazást, annak ellenére, hogy a bérjegyzékét minden hónapban megkapta. A Kjt. szerint rendkívüli lemondásnak akkor lehet helye, ha a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Az alperesnek nem volt szándéka arra, hogy közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét megszegje, és álláspontja szerint jogsértésre nem is került sor.

[19] Az alperes álláspontja szerint a rendkívüli lemondás az okszerűség követelményének sem felel meg, mert a felperes részéről a közalkalmazotti jogviszony megszüntetéséről a döntés már attól függetlenül megszületett, hogy az alperessel szemben bármiféle igénnyel élt volna. A felperes a közalkalmazotti jogviszonyát a rendkívüli lemondás benyújtásával megszüntette, a rendkívüli lemondás jogszerűtlensége esetén is a felperes közalkalmazotti jogviszonya azon a napon szűnik meg. A jogszerű rendkívüli lemondáshoz kapcsolódó járandóságok a felperest nem illetik meg.

[20] Az alperes viszontkereseti kérelmét az Mt. 84. § (1) bekezdésére, a Kjt. 29. § (1) a) és b) pontjára, 28. § (1) és (2) bekezdésére, és 85/A. § i) pontjára alapította. A rendkívüli lemondás jogellenességének jogkövetkezményeként terjesztette elő viszontkeresetét.

[21] A felperes az alperes viszontkeresetére vonatkozó ellenkérelmében annak elutasítását kérte.

[22] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes kereseti kérelmét megalapozottnak minősítette, kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 2020. szeptember 1.-2021. június 11. közötti időtartamra bruttó 15.225 forint illetménypótlékot, annak 2021. január 21-től esedékes késedelmi kamatát; 2021. szeptember 1.-2022. június 11. közötti időtartamra bruttó 17.150 forint illetménypótlékot, annak 2022. január 21-től esedékes késedelmi kamatát; 2022. szeptember 1.-2023. június 15. közötti időtartamra bruttó 22.138 forint illetménypótlékot és annak 2023. január 23-tól esedékes késedelmi kamatát; színházlátogatáson való részvétel miatt 2023. január 26. napjára bruttó 2.110 forint átalánydíjat, valamint ennek 2023. február 10. napjától a kifizetés napjáig esedékes késedelmi kamatát, az országai tanulmányi kirándulás miatt 2022. május 22-27. napjáig terjedő időre bruttó 206.973 forint átalánydíjat, valamint annak 2022. június 10-től a kifizetés napjáig esedékes késedelmi kamatát, az osztálykirándulás miatt 2023. május 25-26. időszakra tekintettel bruttó 40.436 forint átalánydíjat, valamint annak 2023. június 10-től a kifizetés napjáig esedékes késedelmi kamatát; továbbá bruttó 2.210.270 forint felmentési időre járó távolléti díjat, bruttó 2.652.804 forint végkielégítést. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét és az alperes viszontkereseti kérelmét elutasította és a perköltség viselésről rendelkezett.

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletét az Mt. 97. § (5) bekezdésében, a 107. § a) pontjában, az Nktv. 64. § (1) bekezdésében, a 62. § (6) bekezdésében, valamint a Korm. r. 17. § (1) bekezdésében, a 33. § (1) bekezdésében, az Mt. 110. §-ában foglaltakra alapította. A

hivatkozott jogszabályhelyek alapján a felperes kereseti kérelmének a helyettesítésekre vonatkozó kérelem, a színházlátogatáson, a nyelvi táborban és az osztálykiránduláson való részvételre tekintettel a kereseti kérelem jogalapját helytállónak találta, az összecszerűséget a módosított keresetváltoztatásban foglaltak szerint megalapozottnak tartotta és ezen összegek megfizetésére kötelezte az alperest.

[24] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli iskola pedagógiai programja tartalmazza azt, hogy a tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszerzése, irányítása, az iskola nevelő-oktató munkájának alapvető feladata. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése érdekében a nevelőtestület a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva szabadidős programokat szervez, így pl. kirándulást, színházi részvételt is. Ez a szervezési feladat megjelenik a pedagógus feladatai között is akként, hogy feladata az iskolai kulturális és sportprogramok szervezése. A Korm. rendelet szerint azon programért igényelhető ügyeleti díj, amely pedagógiai, nevelési programban meghatározásra került, és nem az iskolában szervezett programnak minősül.

[25] A tanulmányi kirándulást az iskolának kell megszerveznie, azt az eseménynaptárban tervbe is vette a 2022/2023-as tanévre május 26-ra, amelynek felelőse a mindenkorai osztályfőnök. A csatolt pedagógiai program 2.4.2. pontja szerint a nevelőmunka elősegítése céljából az iskola nevelőinek egy alkalommal tanulmányi kirándulást kell szerveznie. Ez nem egy lehetőség, hiszen ennek az időpontja is meghatározásra került a munkatervben. Ezt támasztja alá az Nktv. értelmező rendelkezés 4. §-ának 32. pontja, mely szerint tanítási napnak minősül a tanulmányi kirándulás is.

[26] Arra is kitért az elsőfokú bíróság, hogy az Nktv. 85. § (1a) bekezdése értelmében a fenntartó a köznevelési intézmény pedagógiai programjának, éves munkatervének, valamint SZMSZ-ének jóváhagyásáról az igazgató általi felterjesztést követő 30 napon belül dönt. A bíróság álláspontja szerint az alperes által a 12. sorszámú irathoz csatolt munkaterv véleményezése elnevezésű iratok ellentétben állnak az alperes által jóváhagyott pedagógiai programmal, és az Nktv. 85. § (1a) bekezdésébe is ütköznek. Amennyiben az alperes jóváhagyta a pedagógiai programban azt, hogy az iskolában évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezzenek, akkor azzal együtt tudomásul vette azt is, hogy ebből eredően többletkötelezettség hárulhat rá. A Nktv. 85. § (4) bekezdésébe ütközik az, ha a fenntartó jóváhagy egy olyan pedagógia programot, amelyből a perbeli iskolának, illetve a pedagógusoknak szakmai feladata keletkezik, majd a feladat végrehajtását nem részletezett feltételek mentén a fenntartó korlátozza, amikor a tanév rendje iratot olyan feltétellel hagyja jóvá, hogy „a fenntartóra többletkötelezettséget hárító részek érvénybe léptetéséhez külön engedély szükséges”. Az országli tanulmányi kirándulás megszervezése a hivatkozottak szerint az iskola pedagógiai programjában és a tanév rendjében megtalálható, ezért annak jogalapja tekintetében erre is irányadóak a bíróság által fentebb már kifejtettek.

[27] Az elsőfokú bíróság az ügyeleti díjra vonatkozó szabályok, a Korm. rendelet 33. § (2) és (3) bekezdése alapján megállapította, hogy ügyeletnek az az időszak minősül, amikor a pedagógus a pedagógiai programban meghatározottak szerinti tanulmányi kiránduláson vagy más, a pedagógiai, nevelési programban meghatározott, nem az iskolában, kollégiumban, óvodában szervezett programon vesz részt, munkanapon 14 órától másnap reggel 6 óráig, heti pihenőnapon és munkaszüneti napon 0 órától 24 óráig tartó időszakban. A Korm. rendelet 33. § (3) bekezdésének második fordulója, ugyanis azt mondja ki, hogy azon időszakon belül, ami

ügyeleti időnek minősül, meg kell megkülönböztetni a mérhető időtartamú munkavégzéssel járó ügyelet időszakot, amely a jogszabály szerint 22 órától másnap reggel 6 óráig tart, illetőleg nem mérhető időtartamú munkavégzéssel járó időszakot, amelyet a Korm. rendelet reggel 6 órától este 22 óráig terjedő időszaknak tekint. Az elsőfokú bíróság a fentiekben kifejtett álláspontjának megfelelően a nyelvi tábor és a tanulmányi kirándulás idejét figyelembe véve számításait részletesen levezette, a felperes kereseti kérelmének összegéről döntött.

[28] Az elsőfokú bíróság az elmaradt illetménypótléokra vonatkozó felperesi igény megalapozottságára is figyelemmel vizsgálta a felperes rendkívüli lemondásának jogalapját. A felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a rendkívüli munkavégzésért járó illetményt nem fizetett meg részére az alperes, ami a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos vagy legalább súlyosan gondatlan jelentős mértékű megszegését jelenti, ez önmagában is megalapozza a lemondást. Ezen túlmenően az alperes a felperes által megjelölt határidőig, illetve póthatáridőig sem tett eleget fizetési kötelezettségének, amely a bizalomvesztést is megalapozta a Kjt. 29. § (1) b) pontja alapján.

[29] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a munkabér megfizetése a munkáltató alapvető kötelezettsége, ebben a körben a felperes helyesen hivatkozott a Kúria Mfv.X.10.279/2019/6. számú, valamint az Mfv.VIII.10.119/2022/5. számú döntéseire, és utalt a BH2023.76. számú döntésre is. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállónak találta azt a felperesi hivatkozást, hogy az alperes az illetménypótlékokat nem fizette meg, ezzel lényeges kötelezettségét szegte meg jelentős mértékben, és okot adott arra, hogy a felperes bizalma a munkáltatóban véglegesen megrendüljön. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy hivatalos tudomással bírt arról, hogy a felek között több jogvita is volt, így a felperes bizalma az alperesben már korábban megingott.

[30] Az elsőfokú bíróság az Mt. 6. § (2) bekezdése kapcsán kifejtette, hogy az együttműködési kötelezettség alapján a jogalanyoknak úgy kell eljárniuk, hogy elősegítsék a jogok gyakorlását és kötelezettségek teljesítését. Az alperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére sem tudott megjelölni olyan felperesi magatartást, amely az alperes jogos érdekét sértette. A rendelkezésre álló bizonyítékokra figyelemmel megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a jogviszonya megszüntetése előtt az alperessel együttműködött, a jóhiszemű és tisztességes eljárás elvének megfelelően járt el.

[31] Az elsőfokú bíróság a felperes rendkívüli lemondásának indokai tekintetében megállapította, hogy a hivatkozott jogszabályhelyek alapján az valós, világos és okszerű volt.

[32] Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkereseti kérelmét ugyanazon indokokra tekintettel nem találta megalapozottnak, amelyre hivatkozva a felperes rendkívüli lemondását jogszerűnek találta. Az elsőfokú bíróság a felperes pernyertességére tekintettel határozott a perköltségviselésről.

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes törvényes határidőn belül terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte, a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását és az alperes viszontkeresetének

való helytadás mellett kérte kötelezni a felperest az első- és másodfokú perköltség megtérítésére.

[34] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyben irányadó anyagi jogszabályokat tévesen alkalmazta, az alapul szolgáló tényekből téves jogi következtetésre jutott. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az eseti helyettesítésekre vonatkozó Korm. rendelet szabályainak alkalmazása kizárja az Mt. 97. § (5) bekezdés szabályainak alkalmazását. Az eseti helyettesítéseknél mindig abból kell kiindulni, hogy azok a kötött munkaidő neveléssel-oktatással le nem kötött része terhére, a munkáltató által beosztható heti munkaidő terhére rendelkeznek el a Korm. rendelet 17. § (5) bekezdése mennyiségi korlátokat ír elő.

[35] Az alperes ismételten hangsúlyozta, hogy a pedagógusok munkaidő-beosztása az egész tanítási évre szóló órarend és munkatervben meghatározott események alapján túlnyomórészt előre meghatározott és kiszámítható, nem hasonlatos egy olyan munkaviszonyban álló munkavállalóhoz, aki két- vagy többműszakos munkarendben dolgozik. Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes részére megküldött e-mailek igazolták, hogy mikor kerültek elrendelésre a helyettesítések, és hogy ezen helyettesítések elrendelésére 96 órán belül került sor.

[36] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság tévesen jelölte meg a perbeli időszakban a pedagógiai program elfogadására, jóváhagyására vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket: az Nkt. 85. § (1a) bekezdése, az Nkt. 83. § (2) bekezdésének idézett rendelkezései a perbeli időszakot követően, 2023. szeptember 1. napján léptek hatályba. A perbeli időszakban az Nkt. 26. § (1) bekezdés rendelkezett arról, hogy a pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá, továbbá a pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. 2023. szeptember 1. napját követően már valóban nem szükséges a fenntartó jóváhagyása a pedagógiai programban található többletkötelezettségek érvénybe lépéséhez.

[37] A perben az alperes nyilatkozott, hogy az éves munkatervek fenntartóra többletkötelezettséget hárító rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez nem járult hozzá, és csatolta az iratokat, amelyek bizonyítják, hogy erről tájékoztatta az érintett köznevelési intézményt. Tévesnek tartotta azt a megállapítást, miszerint az alperes a pedagógiai programot jóváhagyta, és minden további következtetést, amelyet a pedagógiai program vélt jóváhagyásával kapcsolatos tényállásból levezet ([148], [150], [151], [156]-[159] bekezdései). A munkáltató nem kötelezte a felperest sem a színházlátogatás megszervezésére és az azon való részvételre, sem a tanulmányi kirándulás rendes munkaidőn túli megtartására, sem arra, hogy felperes az országli kiránduláson részt vegyen. Az alperes hangsúlyozta, ha a fenntartó nem tud többletkötelezettséget vállalni, attól még a pedagógiai program nem válik teljes egészében érvénytelenné, de a nem vállalt többletkötelezettség teljesítése értelemszerűen a fenntartótól nem várható el. A perben a felperes által érvényesített színházlátogatás, tanulmányi kirándulás, országli kirándulás utáni díjigény mind olyan igény, amelyek a köznevelési közfeladatok ellátásán túli feladatok ellátásból eredő többletkötelezettségnek számítanak, az alperes többletkötelezettséget ezekre az eseményekre a perbeli időszakban nem vállalt.

[38] Az alperes a felperes igényének jogalapját vitatta, az elsőfokú bíróságnak az országli kirándulás és a tanulmányi kirándulás keretében a Korm. rendelet 33. § szerinti átalánydíj számításának módjára és összegszerűségére vonatkozó megállapításai jogszabálysértőek. Az alperes álláspontja szerint a mérhető időtartamú ügyelet jogszabályi konstrukciója azon alapszik, hogy a jogalkotó a 22:00 és 6:00 óra közötti időszakban a ténylegesen elvégzett munka után biztosít díjazást. Önmagában az, hogy a felperesnek a tanulókkal együtt volt szállása, nem jelenti azt, hogy a felügyeletüket az egész éjszaka során, folyamatosan ellátta.

[39] Az alperes fenntartotta azt az előadását is, hogy a keresetben megjelölt eseti helyettesítések, a színházlátogatás, tanulmányi kirándulás és országli kirándulás után nem illette meg díjazás a felperest, ennél fogva nem követett el lényeges kötelezettségszegést a felperessel szemben, a Kjt. 29. § (1) a) pontja szerinti törvényi feltételek nem teljesültek, lényeges kötelezettségszegés hiányában a felperes rendkívüli lemondása jogellenes. Az alperest a viszontkeresetében megjelölt igények megilletik.

[40] A felperes nem vitatta, hogy a közlegő távozásáról tájékoztatta a oktatási intézmény² rövidítve intézményvezetőjét és a tanulókat azelőtt, hogy az első felszólító levelet megküldte a perben érvényesített igényekkel kapcsolatban alperesnek. Nem volt vitatott az sem, hogy ugyanazon a napon nyújtotta be felperes a rendkívüli lemondását, amely napon utoljára nyilatkozhatott volna a 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.) 157. § (6) bekezdése szerint arról, hogy a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény hatálya alá kíván-e kerülni vagy sem. Az elsőfokú bíróság a fenti körülményeket egyáltalán nem vizsgálta, azt a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütköző módon a felperes nyilatkozatának tekintette.

[41] Az alperes nyilatkozott, hogy központi költségvetési szervként az illetékről szóló 1990. XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) c) pontja alapján személyes illetékmentességben részesül. A fellebbezési pertárgyértéket 5.167.106 forint összegben jelölte meg és a fellebbezési eljárásban tárgyalás tartását kérte.

[42] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, az alperes fellebbezését teljességgel megalapozatlannak tartotta. Perköltségigényt terjesztett elő, a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. § (5) bekezdése alapján a kereset és a viszontkereset tekintetében összesen 192.148 forint másodfokú perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[43] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítélet alapjául szolgáló tényállást helytállóan állapította meg, ezt a fellebbezésében az alperes sem vitatta. Az alperes előadásától eltérően az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból helyes, az irányadó anyagi jogszabályoknak megfelelő, és eljárásjogi hibában sem szenvedő érdemi határozatot hozott. Az alperes fellebbezésében eljárásjogi kifogást sem hozott fel. Önmagában az a tény, hogy az elsőfokú bíróság ítélete 31-32. oldalán valóban tévesen az Nkt. 2023. szeptember 1-től hatályos rendelkezéseit hivatkozta meg, szemben a perbeli időszakban hatályos rendelkezésekkel, az ügy érdemi elbírálását nem érinti.

[44] A felperes előadta, hogy az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a köznevelési intézmények tekintetében nem alkalmazható az Mt. 97. § (5) bekezdése, illetve az Mt. 107. §

a) pontja, mert a Korm. rendelet 17. § (4)-(5) bekezdése azt kizárja. Az alperes által felhívott végrehajtási rendelet az általános, törvényi szintű munkajogi normák, a munkaidő-beosztás módosítására, az attól való eltérésre, mint rendkívüli munkavégzésre utaló paragrafusokat kiegészíti és nem kizárja. A felperes a korábban hivatkozott eseti döntésekre utalt ismételten.

[45] A perbeli időszakban hatályos Nkt. 26. § (1) bekezdése értelmében a nevelő-oktató munka a pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. Az Nkt. 83. § (2) i) pontja alapján a fenntartó köteles többek között az általa fenntartott köznevelési intézmények pedagógiai programját ellenőrizni. Ebből az is következik, hogy ha a fenntartó a pedagógiai program bármely részét aggályosnak vagy teljesíthetetlennek tartja, akkor ezt egyértelműen jeleznie kell a fenntartott köznevelési intézmény számára. Amennyiben ezt nem teszi meg, úgy a nevelőtestület által elfogadott és az intézményvezető által jóváhagyott, a köznevelési intézményben többek között a pedagógusok és a szülők részére is közzétett pedagógia program alapján zajlik a nevelő-oktató munka, és az ebből eredő munkajogi előírásoknak, így a kifizetéseknek is eleget kell tenni. E körben figyelemmel kell lenni az Nkt. 85. § (4) bekezdésére is, mely szerint a fenntartó a kötelezettségei teljesítése, illetve jogai gyakorlása során nem sértheti a nevelési-oktatási intézmény vezetőjének munkáltatói jogait.

[46] Az alperes által vitatott iskolán kívüli programok esetén ellátott felperesi munkavégzés, az ügyelet, az országli nyelvi tábor, illetve a tanulmányi kirándulás a köznevelési intézmény munkatervében is szerepelt, így az alperes állítása, hogy ilyen munkavégzés nem került elrendelésre alaptalan és iratellenes. A felperes utalt a Fővárosi Ítéltábla Mf.31215/2023/9. számú jogerős ítéletére. Vitatta az alperesnek a Vhr. 33. § által előírt többletdíjazás körében a 22:00 és 6:00 közötti ügyeletre irányadó jogi érvelését. Az országli nyelvi tábor és a két napos tanulmányi kirándulás esetében a munkaidő-beosztás eltért a szorgalmi időszakban érvényes, általános munkaidőbeosztástól, ezért is jár a felperes részére a nem mérhető időtartamú munkavégzéssel járó ügyeletre irányadó többletdíjazás.

[47] Jelen per érdemi elbírálása szempontjából irreleváns az alperes állítása, hogy a felperes a távozásáról előzetesen tájékoztatta a köznevelési intézmény vezetését. Az a tény, hogy a felperes 2023. szeptember 29-én nyújtotta be a rendkívüli lemondását, szintén nem releváns annak megítélésében, hogy az alperes a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét súlyosan gondatlanul és jelentős súllyal megsértette.

[48] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[49] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § alapján az alperes fellebbezését tárgyalás tartásával bírálta el. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Pp. 379. §-ában és a 380. §-ában írt kötelező hatályon kívül helyezési ok nem merült fel, az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bizonyítékok okszerű értékelésével helyesen állapította meg, és a kereseti kérelemről az irányadó anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával, megalapozott döntést hozott.

[50] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését azok korlátai között a Pp. 370. §, 372. §, 369. § (1) és (3) c) pontjában foglaltak alapján bírálta el, azt vizsgálta, hogy az Nkt. 62. § (5) bekezdése, 26. §, 85. §, a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 17. § (1), (4) és (5)

bekezdésében, a 33. §-ban, az Mt. 97. § (5) bekezdésében, 107. § a) pontjában írtakat, valamint a 143. § rendelkezéseit, a Kjt. 29. § (1) bekezdését helyesen alkalmazta-e az elsőfokú bíróság a felperes részére elrendelt, általa teljesített helyettesítések, a színházlátogatás, a nyelvi táborozás és a tanulmányi kirándulás teljesítésekor.

[51] A másodfokú bíróság utal arra, hogy az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában helyesen hivatkozott arra, hogy a Kjt. 2. § (3) bekezdése értelmében a közalkalmazotti jogviszonyra az Mt. szabályait e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, ezért az Mt. 97. § (5) bekezdése, a 107. § a) pontja, valamint a 143. § alkalmazandó. Ezen Mt-be foglalt szabályok alkalmazásának mellőzését a már hivatkozott felperesi jogviszonyt rendező Kjt., a köznevelési, közoktatási speciális jogszabály az Nkt., illetőleg a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet sem utal arra, hogy ezen szabályok ne volnának alkalmazhatók a pedagógusi munkakör teljesítése során.

[52] Az elsőfokú bíróság a fentiekben hivatkozott jogszabályokat a tartalmuk helyes értelmezésével alkalmazta, és emelte ki, hogy a pedagógusi munkakörbe tartozó feladatok teljesítése, amelyek kötött munkaidőbe tartoznak, a tantárgyfelosztás és órarend szerint történnek. Az iskola igazgatója, az intézményvezető, az eseti helyettesítést az Nkt. 62. § (5) bekezdésben foglaltakra figyelemmel jogszerűen elrendelhetette a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 17. §-a értelmében, és a felperes köteles volt azt teljesíteni. Az intézmény vezetője által elrendelt helyettesítést az Mt. 97. § (5) bekezdésében foglalt időbeli korlátra tekintettel – az Mt. 107. § a) pontja alapján – a feladat elrendelésének rendkívüliségre figyelemmel olyan munkavégzésnek kell tekinteni, amelyre alapítottnan a pedagógus felperes az Mt. 143. §-a szerinti rendkívüli munkavégzés bérpótlékára jogosulttá vált.

[53] Az elsőfokú bíróság az Mt. 97. § (5) bekezdés és 107. § a) pontjában írtak alkalmazásával kapcsolatosan helyesen foglalt állást, ezen jogszabály helyek figyelmen kívül hagyására, alkalmazásuk mellőzésére nincs utalás az alperes által hivatkozott Nkt. 62. § (5) bekezdés, illetve a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdése értelmében.

[54] A másodfokú bíróság egyetértett az alperessel annyiban, hogy az elsőfokú bíróság az Nkt. 85. § (1a) bekezdésének nem a perbeli időszakban hatályos rendelkezésére hivatkozott, de a perben érvényesített felperesi igény elbírálásánál a hatályos Nkt. 26. § (1) bekezdés értelmében a nevelő-oktató munka a pedagógiai program szerint folyik, amit a nevelőtestület fogad el és az intézményvezető hagy jóvá. Az Nkt. 83. § (2) i) pontja alapján a fenntartó köteles az általa fenntartott köznevelési intézmények pedagógiai programját ellenőrizni, az Nkt. 85. § (4) bekezdés értelmében a fenntartó a kötelezettségei teljesítése, illetve jogai gyakorlása során nem sértheti a nevelési-oktatási intézmény vezetőjének munkáltatói jogait. Az alperes sem vitatta, hogy az elfogadott pedagógiai programban szerepel az országli nyelvi táborozás és a tanulmányi kirándulás is, melynek teljesítése során a felperes rendkívüli munkát végzett, ügyeletet teljesített, amelyre tekintettel a Korm. rendelet 33. § szerinti díjazásra jogosult. Az elsőfokú bíróság az alperes által sérelmezett fentiekben megjelölt jogszabályokat helyesen alkalmazta, a másodfokú bíróság ezzel egyetértett.

[55] A felperes a Kjt. 25. § (2) d) pontja alapján és a 29. § (1) a) és b) pontja szerint a közalkalmazotti jogviszonyát rendkívüli lemondással megszüntethette, a jogszabályban rögzített feltételeket, az alperes jelentős mértékű, szándékos és súlyos kötelezettségszegését

bizonyította. Az alperes hosszú időn keresztül, három tanév vonatkozásában ismétlődően, szándékosan nem teljesítette az általa elrendelt és a felperes által teljesített helyettesítések után a pótlék megfizetését, a színházlátogatás, az országli nyelvi táborozás és a tanulmányi kirándulás során végzett felperesi munkavégzésért az illetmény megfizetését. Ezeket a bizonyított tényeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, a felek által hivatkozott precedens képes határozatokat, az eseti döntéseket is helyesen értelmezte, és az ettől eltérő minősítésre nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság.

[56] A felperes igazolta, hogy az alperes a jogviszony fennállta alatt az Mt. 6. § (2) és (4) bekezdésben írtakat megszegte, az alperes a felperes magatartása tekintetében ezt nem tudta bizonyítani, mert az alperes által sem vitatottan a felperes az elrendelt helyettesítéseket teljesítette, a színházlátogatáson, tanulmányi kiránduláson és országli kiránduláson részt vett. A felperes a jogviszonya megszüntetése előtt az alperessel együttműködött, a jóhiszemű és tisztességes eljárás elvének megfelelően járt el.

[57] Az elsőfokú bíróság megalapozottan rendelkezett arról, hogy a felperest a Kjt. 29. § (3) bekezdés szerint a rendkívüli lemondására tekintettel a Kjt. 33. § (1) és (2) f) pont alapján 60 nap, továbbá 3 hónap felmentési idője járó távolléti díj, valamint a Kjt. 37. § (4) bekezdés és (8) bekezdés alapján a 3 havi végkielégítés kétszerese, összesen 6 havi végkielégítés illeti meg. A felperes jogszerű rendkívüli lemondására tekintettel az alperes Mt. 84. §-ára alapított viszontkeresete alaptalan volt.

[58] A másodfokú bíróság a fentiekben részletesen kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése, és 386. § (4) bekezdésére utalva helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

[59] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget a Pp. 83. § alapján köteles viselni. A felperes perköltség igényt terjesztett elő, a felperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján határozta meg a másodfokú bíróság, melynek viselésére az alperes köteles.

[60] Az alperes az Itv. 5. § c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, az Itv. 46. § szerint felmerült fellebbezési illeték a kereset (pertárgyérték: 5.167.106 forint) és a viszontkereset (pertárgyérték: 884.268 forint) vonatkozásában is az állam terhén marad.

[61] A Pp. 365. § (2) bekezdése szerint az ítélettel szemben fellebbezésnek helye nincs.

Győr, 2024. november 12.

Dr.Mózsa Gábor s.k.
a tanács elnöke

Dr.Bartus Erika s.k.
előadó bíró

Dr.Zsitva Ágnes s.k.
bíró